

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

1. เมล็ดอ่อนของกลิ้งกล่อมที่เพาะเลี้ยงบนอาหารสูตร MS ที่ระยะเวลา 28 วัน พบว่ามีอัตราการงอกของเมล็ดเท่ากับ 0 เปอร์เซ็นต์
2. เมล็ดแก่ของกลิ้งกล่อมที่เพาะเลี้ยงบนอาหารสูตร MS ที่ระยะเวลา 28 วัน พบว่ามีอัตราการงอกของเมล็ดเท่ากับ 54.54 เปอร์เซ็นต์
3. ยอดกลิ้งกล่อม สามารถเพิ่มปริมาณยอดสูงสุดให้ค่าเฉลี่ยจำนวนยอด 2.5 ยอดบนอาหารสูตร MS ที่เติม BAP ที่ระดับความเข้มข้น 4 และ 6 มิลลิกรัมต่อลิตร
4. ยอดกลิ้งกล่อม ที่เลี้ยงบนอาหารสูตรที่ไม่เติมสารควบคุมการเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ยความยาวยอดเพิ่มขึ้นมากที่สุดแต่ไม่พบการเกิดรากและการเพิ่มปริมาณของจำนวนยอด
5. ยอดกลิ้งกล่อม ที่เลี้ยงบนอาหารสูตร MS ที่เติม BAP ที่ระดับความเข้มข้นต่าง ๆ พบว่าให้ค่าเฉลี่ยความยาวยอดต่ำลงเมื่อใช้ความเข้มข้นของสารควบคุมการเจริญเติบโตในปริมาณที่มากขึ้น และให้ค่าเฉลี่ยความยาวยอดสูงเมื่อใช้ความเข้มข้นของสารควบคุมการเจริญเติบโตในปริมาณน้อยลง

ข้อเสนอแนะ

น่าจะมีการศึกษาเพิ่มเติมในการเพิ่มปริมาณยอดหรือเหนี่ยวนำให้เกิดแคลลัสเป็นจำนวนมาก โดยเพิ่มฮอร์โมนหรือสารควบคุมการเจริญเติบโตอื่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการหาสารสำคัญทางเภสัชวิทยาต่อไป